

5 pav. XVII a. II pusės plokštinio koklio, puošto herbiniu ornamentu, fragmentas iš patalpos 3. T. Poškos nuotr.

Fig. 5. A fragment of a second half of the 17th-century armorial stove tile from room 3.

0 3 cm

0 3 cm

6 pav. XVII a. raktas iš patalpos 5. T. Poškos nuotr.

Fig. 6. A 17th-century key from room 5.

30–40 cm storio, ūkinės duobės vietoje – 1,3 m storio horizontas, taip pat datuotas XVII a. II puse.

Detaliųjų tyrimų metu surasti 1024 radiniai. Gausiausiai surinkta XVI–XVII a. buitinės keramikos: juodosios, raugo, glazūruotos, fragmentų. Kita gausi radinių grupė – plokštiniai XVII a. pradžios – XVII a. II pusės kokliai. Didžioji koklių dalis su herbiniu ornamentu – tai skydas su karūna, skydo viduje avinėlis, pasuktas į kairę, dengti žalios spalvos glazūra, tik vienas fragmentas buvo neglazūruotas. Koklio kampuose raidės P, D, W, K arba H (5 pav.). Mažiau koklių rasta su augaliniais, treliažo ornamentais. Ypatieji radiniai – batų pasagėlės, tvirtinimo detalės, diržo sagtelė, variniai diržo apkalėliai, pakabinama ir įleidžiama spynos, raktas (6 pav.). Aptikta stiklinių indų ir langų stiklo šukių.

Ligoninės St. 7

In 2017–2018 two excavations were conducted at the site of the building's planned E block in the SE part of the plot at Ligoninės St. 7, Vilnius (Figs. 1, 2). During the investigation, the foundation of the building's SE block that stood at this location was dug up. The former building occupied a total of 230 m^2. It was determined that a cellar (rooms 1–2 of which were excavated) had existed on the building's N side. The N part of the dug up foundation (excavated rooms 1–3) dated to the late 18th–early 19th century and is marked on the 1808 plan of the city of Vilnius (Fig. 4). The rest of the block (excavated rooms 4–6) was erected in the mid–late 19th century. Fragments of a mid–second half of the 19th-century stove foundation were found in the NE (room 1) and SW (room 6) parts. Fragments of a second half of the 17th-century wooden building were discovered at the site of room 5 (Fig. 3).

It was determined that the cultural layer horizons at the sites of rooms 1, 2, and 4 had been destroyed during the reconstruction and laying of utility lines in the 19th–20th centuries. A second half of the 17th-century cultural layer horizon, which had survived in storage pits, was recorded in rooms 3 (1.7 m thick) and 6 (1.3 m thick). A 30–40 cm thick (1.3 m thick at the site of a storage pit) cultural layer horizon also dating to the second half of the 17th century was discovered at the site of room 5. During the excavation, 15th–18th-century finds were found (Figs. 5, 6). No cultural layer horizon that had not been destroyed was reached outside the building's excavated foundation.

Tauras Poška

Šv. Ignoto gatvė 5

2017 m. atlikti žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai Šv. Ignoto g. 5 sklype Vilniuje, įrenginėtos nuotekų trasos vietoje. Jų metu tirtas 8 m^2 plotas (2 šurfai). Vėliau atlikti žvalgymai 12 m^2

plote. Šv. Ignoto g. 5 sklypo Š kieme iki 2017 m. archeologiniai tyrinėjimai vykdyti 2003, 2004 ir 2015 m. 2003 m. žvalgyta tiestos šiluminės trasos vietoje. Žvalgytas apie 80 m^2 plotas, kasta iki 1 m gylio, fiksuotas XX a. suformuotas kultūrinio sluoksnio horizontas (*LIIR*, f. 1, b. 4172). 2004 m. vykdyti žvalgomieji tyrimai Š kiemo PV dalyje. Jų metu fiksuotas XVII a. mūro fragmentas, nejudintas sluoksnis nepasiektas, rasta XVI–XVII a. archeologinių radinių (*LIIR*, f. 1, b. 4130). 2015 m. vykdyti žvalgomieji tyrimai tiesto dujotiekio vietoje. Kasto šurfo vietoje nejudintas sluoksnis pasiektas 1,8–2,3 m gylyje, surasta smulkių pavienių XVII–XVIII a. koklių ir XVIII–XIX a. buitinės keramikos fragmentų (*LIIR*, f. 1, b. 7359). Tiek šurfo, tiek kastos dujotiekio tranšėjos vietose fiksuoti tik XIX–XX a. suformuoti permaišyti sluoksniai (1 pav.).

Šurfo 1 vietoje iki 1,4–1,5 m gylio kastas pilkos žemės sluoksnis su gausiomis XX a. statybinėmis griuvenomis – plytų, betono nuolaužomis. Jame surasta XIX–XX a. stiklinių indų šukių. 1,5 m gylyje fiksuotas 70–80 cm storio pilkos smėlingos žemės su smulkiomis negausiomis griuvenomis sluoksnis, kuriame aptikta XVI a. pabaigos – XVII a. vidurio plokštinių koklių fragmentų. Kokliai buvę neglazūruoti arba dengti žalia glazūra, puošti augaliniais ornamentais, du fragmentai su Švč. Mergelės Marijos monograma. Nukasus pilką žemę, 1,8–1,9 m gylyje (H_{abs} 106,25 m) pasiektas įžemis – smėlis.

Šurfo 2 vietoje iki 1,3–1,9 m gylio kastas griuvenų – plytų ir kalkių skiedinio nuolaužų – sluoksnis. Tarp griuvenų aptiktos kelios XVIII–XX a. pradžios buitinės keramikos ir stiklinio indų šukės. Po griuvenomis fiksuotas 40–80 cm storio pilkos purios žemės sluoksnis su smulkiomis plytų nuolaužomis. Nukasus pilką žemę didžiojoje šurfo 2 dalyje pasiektas įžemis – smėlis (gylis 1,8–2 m). Tik šurfo 2 PR kampe fik-

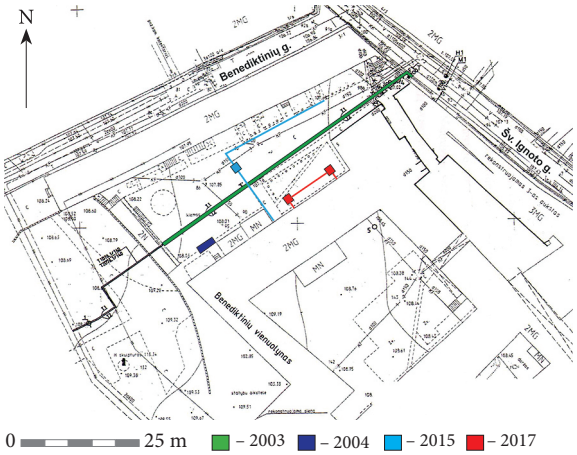

1 pav. Situacijos planas. T. Poškos brėž.

Fig. 1. Situation plan.

suotas 80x70 cm dydžio perkasimas, užpildytas tuo pačiu pilkos žemės sluoksniu. Šioje vietoje įžemis pasiektas 3,3 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus. Apatiniame sluoksnyje surasta XVI a. datuojama profiliuota plyta, XVI a. pabaigos – XVII a. pradžios plokštinių koklių lygia plokšte bei puoštų augaliniais ornamentais fragmentų, dengtų žalios spalvos glazūra.

Atlikus žvalgomuosius tyrimus ir nustačius, kad nesuardytas kultūrinio sluoksnio horizontas (datuotas XVII a. I puse) prasideda 1,3–1,8 m gylyje, tiestos nuotekų trasos tranšėjos kasimo vietoje atlikti žvalgymai (projektinis gylis 0,9–1,2 m). Suardytame sluoksnyje kartu su XX a. statybinėmis griuvenomis surasta XVII a. I puse datuotų plokštinių koklių fragmentų.

St Ignoto St. 5

In 2017, a field evaluation and survey were conducted at the site of sewer to be installed on the plot at St Ignoto St. 5, Vilnius. During the evaluation, two test pits (a total of 8 m^2) were excavated at well installation sites (Fig. 1).

The upper horizons of the cultural layer down to a depth of 1.4–1.5 m in test pit 1 and 1.3–1.8 m in test pit 2 had been destroyed during 19th–20th-century earthwork. Below it, a 40–80 cm thick (at a digging site in test pit 2, 1.4 m thick), 16th–first half of the 17th-century cultural layer horizon was recorded. A watching brief conducted at the site where a sewer line trench was being dug (12 m^2) (Fig. 1) yielded 16th–18th-century finds.

Tauras Poška

Trakų gatvė 10

2017 m. vykdyti detalieji tyrimai Vilniuje, Trakų g. 10, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos sklypo ŠR pusėje, suprojektuoto jungiamojo koridoriaus inžinierinėms komunikacijoms vietoje. Trakų g. 10 sklypo vidiniame kieme archeologiniai tyrimai vykdyti 1998 (*LIIR*, f. 1, b. 3219) ir 2007 m. (*ATL 2007 metais*, 2008, p. 408–409). Jų metu nustatyta, kad XIX–XX a. suardytas kultūrinis sluoksnis Trakų g. 10 vidiniame kieme yra iki 2,2 m storio. Ankstyviausi archeologiniai radiniai datuoti XVI a. 2007–2011 m. archeologiniai tyrimai vykdyti Trakų g. 10 pastato R korpuso viduje, valytų ir naujai įrenginėtų rūsių vietose (*ATL 2009 metais*, 2010, p. 421–429; *ATL 2010 metais*, 2011, p. 435–439; *ATL 2011 metais*, 2012, p. 538–541). Jų metu fiksuotas iki 3,5 m storio kultūrinis sluoksnis, žemutiniai kultūrinio sluoksnio horizontai datuoti XVI a. 2014 m. Trakų g. 10 vidiniame kieme kastos tranšėjos elektros kabeliui vietoje žvalgymų metu iki 1 m gylio fiksuotas XX a. suformuotas kultūrinio sluoksnio horizontas, surasta XVII–XIX a. buitinės keramikos fragmentų (*LIIR*, f. 1, b. 7354).

2017 m. detalieji tyrimai vykdyti Trakų g. 10 sklypo ŠR dalyje, atstatyto ŠR korpuso Š pusėje. Pradžioje numatyta tyrinėti 10x3 m dydžio plotą, kuris tyrimų eigoje praplėstas iki 10,1x5,1–5,2 (iš viso tyrinėtas 52,2 m^2 plotas). 20–30 cm gylyje atidengti plytų mūro fragmentai. Nustatyta, kad šioje vietoje surasta buvusios patalpos vieta. Rasta patalpa 10x5,2 m dydžio, ji orientuota P–Š kryptimi, sienos mūrytos iš 28–26x15–13x9–6 cm dydžio lauko riedulių ir 22x13x5 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Tolesnių darbų metu buvo kasama rastos patalpos viduje. Kastas piltinis griuvenų sluoksnis su XVIII–XX a. plytų nuolaužomis, kalkių skiedinio gabalais, sutrūnijusios medienos fragmentais. Griuvenų sluoksnis buvo iki 2,5–2,6 m storio. Jame aptikta XIX–XX a. stiklinių indų fragmentų, geležinių dirbinių, secesinio koklio fragmentas. Kasto griuvenų sluoksnio apatinėje dalyje aptiktas plastikinis ženklelis su Tarybų Sąjungos kokybės ženklu. Kokybės ženklas TSRS įvestas 1967 m., kas rodo, kad griuvenų sluoksnis suformuotas ne anksčiau kaip XX a. 7 dešimtmečio pabaigoje. Nukasus griuvenų sluoksnį, 2,5–2,8 m gylyje rasta plytų grindinio fragmentų. Tyrinėto ploto Š pusėje rasto fragmento matmenys 4,7x2 m (1 pav.), P pusėje atidengti du grindinio fragmentai – 1,8x1,75 m ir 1,8x1,5 m dydžio. Plytos 25x13x7–6,5 cm dydžio, sudėtos tvarkingai – viena eilė ištisai, dvi – skersai. Grindinio fragmentai datuoti XIX a. pradžia.

Centrinėje tyrinėto ploto dalyje aptiktas grindinys suardytas. Čia 2,5–2,7 m gylyje fiksuotas juodos žemės sluoksnis, kurio paviršiuje surasta XIX a. stiklinių indų ir buitinės keramikos šukių. Kartu aptikta XVI–XVII a. šešiakampė profiliuota plyta ir išgaubtos čerpės fragmentas. Pasiekus plytų grindinio lygį, toliau kasta jungiamojo koridoriaus vietoje, rastos patalpos R pusėje. Tyrinėtas 10,1x2 m dydžio plotas. Po plytų grindinio fragmentais fiksuotas pilkšvo smėlio su smulkiomis plytų nuolaužo-